

BESLUT ENLIGT 58 § I LAGEN OM SMITTSAMMA SJUKDOMAR FÖR KOMMUNERNAS OMRÅDEN I EGENTLIGA FINLAND

BAKGRUND

Världshälsoorganisationen WHO klassificerade coronavirusepidemin som en pandemi den 11 mars 2020. Coronaviruset är en allmänfarlig smittsam sjukdom. 12.3.2020 gav statsrådet den första rekommendationen om att begränsa offentliga sammankomster för att förebygga spridningen av infektioner som orsakas av coronaviruset (covid-19).

Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland har 17.3, 8.4, 8.5, 19.5, 16.6, 1.7, 24.8, 22.9, 22.10, 19.11, 2.12 och 10.12.2020 samt 7.1, 4.2, 26.2, 22.3, 20.4, 11.5 och 31.5.2021 fattat begränsningsbeslut enligt 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar gällande ordnande av offentliga tillställningar och allmänna sammankomster inom kommunernas områden i Egentliga Finland.

31.5.2021 meddelade Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland med stöd av 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar ett förbud mot alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas inomhus eller utomhus i kommunernas områden i Egentliga Finland. Inomhus kan offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med högst 10 (tio) deltagare emellertid ordnas och i avgränsade områden utomhus kan offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med högst 50 (femtio) deltagare ordnas under förutsättningen att man kan trygga säkerheten i dem genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar av den 31 maj 2021. Avvikelser från gränserna för det totala antalet deltagare får dock göras utomhus genom arrangemang där området eller lokalen delas upp och avgränsas. Föreläggandet är i kraft inom kommunernas områden i Egentliga Finland under tiden 1.6–16.6.2021.

HÖRANDE

En hörandeprocess hade kunnat äventyra syftet med det här beslutet. Den försening hörandet hade medfört skulle ha inneburit betydande olägenheter för människors hälsa och den allmänna säkerheten. Därför har

REGIONFÖRVALTNINGSVERKET I SYDVÄSTRA FINLAND

regionförvaltningsverket med stöd av 34 § 2 momentet 4 punkten i förvaltningslagen (434/2003) inte ordnat något hörande i ärendet.

REGIONFÖRVALTNINGSVERKETS BESLUT OCH MOTIVERING

Beslut

Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland förbjuder med stöd av 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med över 10 (tio) deltagare som ordnas inomhus samt alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med över 50 (femtio) deltagare som ordnas i avgränsade områden utomhus i kommunernas områden i Egentliga Finland.

I kommunernas områden i Egentliga Finland kan det emellertid ordnas offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med över 10 (tio) deltagare inomhus och i avgränsade områden utomhus med över 50 (femtio) deltagare under förutsättningen att kunder och de som deltar i verksamheten samt sällskap i realiteten kan undvika närbkontakt med varandra och att man kan trygga säkerheten genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar av den 31 maj 2021 (bilaga 1).

Med närbkontakt avses att människor vistas i samma utrymme inomhus på mindre än två meters avstånd från varandra i mer än 15 minuter eller har fysisk kontakt med varandra.

Föreläggandet är i kraft inom kommunernas områden i Egentliga Finland under tiden 4.6–3.7.2021.

Med det här beslutet upphävs för tiden 4.6.2021–16.6.2021 det beslut (LSAVI/5940/2021) som Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland 31.5.2021 meddelade med stöd av 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar och som gällde inom kommunerna i Egentliga Finland.

Motivering

Enligt 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar är syftet med lagen att förebygga smittsamma sjukdomar och spridningen av dem samt deras negativa konsekvenser för människor och samhället.

I 58 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms att när en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom som medför omfattande smittrisk har konstaterats eller med fog kan väntas förekomma, kan regionförvaltningsverket inom sin region fatta beslut om att stänga verksamheter inom socialvården och hälso- och sjukvården, läroanstalter, daghem, bostäder och motsvarande lokaler och förbjuda allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar, om sådana begränsningar behövs inom flera kommuners område. En ytterligare förutsättning är att åtgärden är nödvändig för att förhindra spridningen av en allmänfarlig sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig sjukdom. Enligt

paragrafens 3 moment får besluten som avses i 1 momentet meddelas för högst en månad. Åtgärderna ska genast avslutas när det inte längre finns någon smittrisk.

Enligt 1 § 1 mom. 14 punkten i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar är en infektion som orsakas av en ny typ av coronavirus en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Enligt Institutet för hälsa och välfärd (THL) smittar sjukdomen (covid-19) som coronaviruset orsakar framför allt som droppsmitta när en person hostar eller nyser. Man har utvecklat vaccin för att förebygga sjukdomen som orsakas av det nya coronaviruset och också i Finland har vaccineringen inletts i slutet av december 2020 i den vaccinationsordning som fastställs i statsrådets förordning (1105/2020, ändrad genom förordning 307/2021). Enligt Institutet för hälsa och välfärd framskrider coronavaccineringarna bra i samtliga specialupptagningsområden. Fram till den 2 juni 2021 har 45,1 % av Finlands befolkning fått åtminstone en dos vaccin. Enligt THL:s lägesrapport 2.6.2021 har 54 % av alla personer över 16 år fått åtminstone en dos vaccin. Coronavaccinet ger effektiv skydd mot covid-19 och dess allvarliga former och mot virusvarianter. Vaccinet eliminerar dock inte helt risken för att bli smittad eller att man smittar andra. Det är därför viktigt att även de som fått sin första vaccindos eller båda vaccindoserna fortsätter hålla avstånd, använda munskydd, tvätta händerna och iaktta de övriga anvisningarna för att förhindra virusspridningen.

Besluten om att begränsa sammankomster grundar sig på en epidemiologisk bedömning av hur sjukdomen sprids i situationer där antalet sociala kontakter är stort. Statsrådet har i sitt principbeslut av den 3 september 2020 förordat social- och hälsovårdsministeriets handlingsplan för genomförande av rekommendationer och begränsningar enligt hybridstrategin för hantering av coronakrisen efter covid-19-epidemins första fas (Social- och hälsovårdsministeriets publikationer 2020:27). Syftet med handlingsplanen är att i enlighet med hybridstrategin förhindra att viruset sprids i samhället, att trygga kapaciteten inom hälso- och sjukvården och att skydda särskilt de människor som hör till riskgrupperna. Enligt planen är utgångspunkten för hanteringen av epidemin åtgärder och beslut som enligt lagen om smittsamma sjukdomar fattas av lokala och regionala myndigheter. I handlingsplanen beskrivs tre epidemifaser (basnivån, accelerationsfasen, samhällsspridningsfasen) med hjälp av vilka man bedömer behovet och inriktningen av rekommendationer och begränsningar och som regionalt och nationellt används till stöd för beslutsfattandet.

THL har den 30 november 2020 gett regionförvaltningsverken en bedömning av behovet av sammankomstbegränsningar utgående från det epidemiologiska läget (THL/6391/4.00.00/2020). Enligt THL:s rekommendation tillåts i områden som befinner sig i samhällsspridningsfasen att högst 10 personer samlas i offentliga tillställningar och allmänna sammankoms-

ter som ordnas utomhus eller inomhus. I områden som befinner sig i accelerationsfasen tillåts att högst 20 personer samlas och i områden som befinner sig på basnivån att högst 50 personer samlas i offentliga tillställningar och allmänna sammankomster utomhus och inomhus. Enligt rekommendationen ska man i tillåtna sammankomster följa undervisnings- och kulturministeriets och THL:s rekommendationer om säkert avstånd och försiktighetsåtgärder som förebygger smitta.

Statsrådet har i sitt principbeslut av den 22 december 2020 förordat social- och hälsovårdsministeriets uppdaterade handlingsplan för genomförandet av hybridstrategin för tyglandet av covid-19-epidemin i januari-maj 2021. Enligt den uppdaterade handlingsplanen ska man vid bedömningen av läget i ett område ge vikt också till smittläget i de kringliggande områdena och det nationella epidemiologiska läget (social- och hälsovårdsministeriets publikationer 2021:4). Accelerationsfasens åtgärder kan enligt den uppdaterade handlingsplanen vara motiverade redan på basnivån om det epidemiologiska läget förvärras nationellt eller i närområdena. Om det finns hot om samhällsspridning är det motiverat att utan dröjsmål ta i bruk alla behövliga åtgärder. Enligt den uppdaterade handlingsplanen får man inte heller för tidigt upphäva begränsningsåtgärderna, utan rekommendationerna och begränsningarna ska lindras efter noga övervägande för att hindra nya smittkluster.

Statsrådet har med sitt principbeslut av den 26 januari 2021 förordat att social- och hälsovårdsministeriet kompletterar handlingsplanen för genomförandet av hybridstrategin. Social- och hälsovårdsministeriet har den 28 januari 2021 skickat ett brev angående kompletteringen av handlingsplanen till THL, kommunerna, sjukvårdsdistrikten och andra samkommuner samt till regionförvaltningsverken och Valvira (VN/909/2021). I kompletteringen av handlingsplanen 1/2021 beskrivs tre åtgärdsnivåer som i olika lägen ska förhindra snabb eskalering av epidemin och risk för samhällsspridning i hela landet (social- och hälsovårdsministeriets publikationer 2021:12). Syftet med åtgärdshelheterna i kompletteringen av handlingsplanen är att motverka att epidemin accelererar på nytt och att de nya smittsammare varianterna sprider sig och att på så sätt få mera tid för att genomföra vaccinationerna samtidigt som årstidsväxlingarna medverkar till att bromsa epidemins framfart. Med åtgärdsplanen stöder man de regionala åtgärderna för att hindra att epidemin sprids. Enligt kompletteringen till handlingsplanen är det nödvändigt att de restriktioner på de olika epideminivåerna som gäller i regionerna hålls åtminstone på nuvarande nivå tills omfattningen av virusvariantens utbredning och effekten av de åtgärder som vidtagits för att förhindra dess spridning har kunnat bedömas.

I kompletteringen till handlingsplanen beskrivs tre åtgärdsnivåer som i olika lägen ska förhindra snabb eskalering av epidemin och risk för samhällsspridning i hela landet.

Nivå 1: Nuvarande restriktionsnivå upprätthålls och alla åtgärder som finns att tillgå för samhällsspridningsfasen införs i områden med samhällsspridning.

Nivå 2: Styrning av tidsbegränsat och fullskaligt införande av åtgärder för samhällsspridningsfasen. För att övergå till nivå två förutsätts ett särskilt förordande av statsrådet.

Nivå 3: Undantagstillstånd utlyses och begränsningar av den fria rörligheten införs.

Om epidemin hotar att accelerera eller om en ny virusvariant hotar att sprida sig kan social- och hälsovårdsministeriet på basis av ett utlåtande från Institutet för hälsa och välfärd styra regionerna till att ta i bruk rekommendationer och åtgärder för samhällsspridningsfasen i proportionerlig omfattning. För att lyckas med målet att snabbt och effektivt minska kontakterna kan det vara motiverat att särskilt för att minska risken för att virusvarianter sprids ta i bruk vissa av de ytterligare åtgärderna för samhällsspridning. I kompletteringen av handlingsplanen för hybridstrategin rekommenderas som ytterligare åtgärd på nivå 2 vid samhällsspridning att regionförvaltningsverken överväger att vidare begränsa publikantalet till högst sex (6) personer eller i sista hand förbjuda ordnandet av tillställningar så att tillställningar med högst sex personer är tillåtna bara av tvingande lagstadgat skäl.

Statsrådet har den 25 februari 2021 utgående från Institutet för hälsa och välfärds utlåtande konstaterat att det är motiverat att övergå till åtgärdsnivå två enligt principbeslutet för kompletteringen av handlingsplanen för hybridstrategin och har fattat ett principbeslut om att ta i bruk nivå två (STM/2021/32). Som fortsatt åtgärd styr social- och hälsovårdsministeriet alla de områden som enligt Institutet för hälsa och välfärds och ministeriets bedömning befinner sig i samhällsspridningsfasen att införa de åtgärder för samhällsspridningsfasen (inkl. de nya befogenheterna enligt lagen om smittsamma sjukdomar) och de tilläggsåtgärder som anges i handlingsplanen och den kompletterande handlingsplanen för genomförandet av hybridstrategin. Samtidigt gav regeringen riktlinjer om en tre veckors nedstängning 8–28.3.2021.

Den 1 mars 2021 har statsrådet i samverkan med republikens president konstaterat att det råder undantagsförhållanden i Finland (VNK/2021/21). I motiveringspromemorian till statsrådets beslut konstateras det att när syftet är att bekämpa covid-19 och trygga hälso- och sjukvårdens bärkraft kan situationen inte fås under kontroll med myndigheternas normala befogenheter. Social- och hälsovårdsministeriet har i sitt styrbrev (VN/5229/2021) 1.3.2021 styrt alla de områden som enligt THL:s och ministeriets bedömning uppfyller kriterierna för samhällsspridningsfasen eller som med tanke på behovet av åtgärder kan anses befinna sig i denna fas att införa de åtgärder för samhällsspridningsfasen (inkl. de nya befo-

genheterna enligt lagen om smittsamma sjukdomar) och de tilläggsåtgärder på nivå två som anges i handlingsplanen och den kompletterande handlingsplanen för genomförandet av hybridstrategin.

Social- och hälsovårdsministeriet har med sitt brev 9.4.2021 styrt alla de regioner som enligt THL:s och ministeriets bedömning uppfyller kriterierna för samhällsspridningsfasen eller regioner som av andra orsaker kan jämföras med dem när det gäller åtgärdsbehov att till och med 30.4.2021 införa de åtgärder för samhällsspridningsfasen (inkl. de nya befogenheterna enligt lagen om smittsamma sjukdomar) och de tilläggsåtgärder som anges i handlingsplanen och den kompletterande handlingsplanen för genomförandet av hybridstrategin (VN/9358/2021). Dessutom rekommenderas att dessa åtgärder också införs i alla regioner som befinner sig i accelerationsfasen eller de regioner som kan jämföras med dem när det gäller åtgärdsbehov. Åtgärderna på nivå 2 syftar till att snabbt och kraftfullt försöka stoppa virusvariantens spridning bland befolkningen i hela landet.

Statsrådet har 20.4.2021 publicerat riktlinjer för en kontrollerad avveckling av de restriktioner och rekommendationer som införts till följd av covid-19-epidemin (Statsrådets publikationer 2021:42). I planen konstateras det att när undantagsförhållandena upphör och undantagslagarna om stängning av förplägnadsrörelserna slutar att gälla, följande steg i avvecklingen av restriktioner är regeringens förordnande att slopa den riksomfattande indelningen i åtgärdsnivåerna 1–3 enligt kompletteringen av handlingsplanen för hybridstrategin av den 26 januari 2021. Slopandet innebär att åtgärdsnivåerna inte längre alls tillämpas utan

bedömningen görs i fortsättningen utgående från epidemifaserna i

regionerna (basnivå, accelerationsfas, samhällsspridning). I planen konstateras det att enligt de nuvarande bedömningarna kan ett förordnande att slopa den riksomfattande indelningen i åtgärdsnivåerna 1–3 göras senast i maj under förutsättningen att det epidemiologiska läget är stabilt och utvecklas i en gynnsam riktning. Efter slopandet av åtgärdsnivåerna styr social- och hälsovårdsministeriet områdena genom sina styrningsbrev. Också handlingsplanen för hybridstrategin uppdateras.

Enligt social- och hälsovårdsministeriets styrningsbrev av 23.4.2021 styr ministeriet regionerna att fortsättningsvis vidta åtgärder enligt åtgärdsnivå 2 till och med den 31 maj 2021. Enligt styrningsbrevet rekommenderar social- och hälsovårdsministeriet att man fortfarande tillämpar de ovan beskrivna åtgärderna för accelerationsfasen när ett område övergår från epidemins accelerationsfas till basnivån och gradvis börjar avveckla dem först efter noggrant övervägande och en mångsidig bedömning. Ministeriet rekommenderar att en uppföljningstid på 1-2 veckor tillämpas. Om åtgärdsnivåerna slopas innan styrningen slutar gälla, ger ministeriet en ny separat anvisning om innebörden av detta och om åtgärdsrekommendationerna för varje epidemifas i enlighet med den handlingsplan för hybridstrategin som gäller vid den tidpunkten. I styrningsbrevet sägs det att när

epidemin mattas av ska rekommendationerna och begränsningarna avvecklas endast efter omsorgsfullt övervägande.

Statsrådet konstaterade 27.4.2021 att undantagsförhållandena har upphört och utfärdade förordningar som upphäver befogenheterna som

infördes med stöd av undantagsförhållandena (VNK/2021/48). Enligt statsrådets principbeslut 6.5.2021 förordar statsrådet att social- och hälsovårdsministeriet upphäver de kompletterande åtgärderna till handlingsplanen för genomförandet av hybridstrategin av den 26 januari 2021 som gjordes för att hindra en hotande snabb accelerering av epidemin och att virusvarianter som smittar lättare blir vanligare (STM/2021/83). Social- och hälsovårdsministeriet styr genom principbeslutet alla områden att som fortsatt åtgärd slopa de ytterligare åtgärderna förknippade med åtgärdsnivåerna och övergå till åtgärderna för epidemifasen i regionen enligt handlingsplanen för hybridstrategin. Vid bedömningen av alla åtgärder och prövningen av avvecklingen av dem bör man således på ett enhetligt sätt beakta det allmännas skyldighet att förhindra att epidemin sprids och att trygga hälso- och sjukvårdskapaciteten. När beslut övervägs måste man därför förutse vilken betydelse och inverkan åtgärds paketet kommer att ha när läget förändras. Myndigheterna är skyldiga att vidta de åtgärder som behövs för att trygga de grundläggande fri- och rättigheterna med beaktande av åtgärdernas effekter samt uppföljningen av den totala nytan av och kostnaderna för de åtgärder som vidtas. Restriktionerna får inte heller avvecklas för tidigt, utan rekommendationerna och begränsningsåtgärderna ska lättas efter noga övervägande så att nya smittokluster inte uppstår.

Social- och hälsovårdsministeriet har med styrningsbrevet daterat 10.5.2021 (VN/12820/2021) styrt alla regioner att från och med den 10 maj 2021 slopa de ytterligare åtgärderna för åtgärdsnivåerna samt övergå till åtgärderna för epidemifasen i regionen enligt handlingsplanen för hybridstrategin. I och med att åtgärdsnivåerna slopas har social- och hälsovårdsministeriet börjat uppdatera handlingsplanen för hybridstrategin och de rekommendationer enligt den som gäller för epidemifaserna. Tills uppdateringen är slutförd ska rekommendationerna följa den gällande handlingsplanen. För områden i samhällsspridning rekommenderar ministeriet beslut enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar som förbjuder offentliga tillställningar och allmänna sammankomster inomhus och utomhus. Inomhus och i avgränsade områden utomhus kan offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med högst 10 personer emellertid ordnas under förutsättningen att kunder och de som deltar i verksamheten samt sällskap i realiteten kan undvika närbkontakt med varandra genom att följa UKM:s och THL:s anvisning. I områden som är på epidemins basnivå rekommenderar ministeriet att publikmängden i offentliga tillställningar begränsas till högst 50 personer. Offentliga tillställningar med över 50 personer kan enligt ministeriet ordnas inomhus och i avgränsade områden utomhus på så sätt att kunder och de som deltar i verksamheten samt

sällskap i realiteten kan undvika närkontakt med varandra genom att följa UKM:s och THL:s anvisning. Kontrollerad avveckling av begränsningarna betyder enligt ministeriet att det görs gradvis, att utvecklingen av läget regelbundet och noga följs upp och att man vid behov också backar från planerad avveckling om det epidemiologiska läget förändras.

Handlingsplanen för hybridstrategin har uppdaterats på nytt genom statsrådets principbeslut 27.5.2021. Social- och hälsovårdsministeriet har med sitt brev 27.5.2021(VN/14345/2021) styrt de behöriga myndigheterna till att använda rekommendationer och restriktioner som grundar sig på epidemifaserna i hybridstrategin. Social- och hälsovårdsministeriet rekommenderar i sitt styrningsbrev följande gällande begränsningar av sammankomster enligt 58 § i styrbrev lagen om smittsamma sjukdomar:

I områden som befinner sig på basnivån fattas inte längre beslut om begränsningar av sammankomster enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar. Det konstateras däremot att vid ordnande av offentliga tillställningar gäller de säkerhetskrav som föreskrivs i 58 c § i lagen om smittsamma sjukdomar. Kommunerna ska aktivt informera om innehållet i förpliktelseerna och övervaka att de följs. Dessutom ska man i de områden som riskerar närma sig epidemins accelerationsfas i förebyggande syfte ta i bruk de begränsningar rekommendationer som gäller i accelerationsfasen för att tygla epidemin.

I områden som befinner sig i accelerationsfasen måste offentliga tillställningar och allmänna sammankomster ordnas på så sätt att kunder och de som deltar i verksamheten samt sällskap i realiteten kan undvika närkontakt med varandra genom att följa UKM:s och THL:s anvisning. Besluten gäller utrymmen inomhus som används för mer än tio kunders eller deltagares samtida vistelse samt regionalt och verksamhetsmässigt avgränsade utrymmen utomhus som används för mer än 50 kunders eller deltagares samtida vistelse. De områden som riskerar övergå till samhällsspridningsfasen ska proaktivt ta i bruk samhällsspridningsfasens begränsningar och rekommendationer för att stävja epidemin.

I områden som befinner sig i samhällsspridningsfasen förbjuds offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas inomhus eller utomhus. Inomhus kan man emellertid ordna offentliga tillställningar och allmänna sammankomster för högst 10 personer och i avgränsade utomhusområden för högst 50 personer, under förutsättningen att kunderna och de som deltar i verksamheten i realiteten kan undvika närkontakt med varandra genom att följa UKM:s och THL:s anvisning. Avvikelser från gränserna för det totala antalet deltagare får göras utomhus genom arrangemang där området eller lokalen delas upp och avgränsas. Detta förutsätter att

- det finns flera läktardelar eller det är möjligt att avgränsa olika områden för publiken,

- publiken kan placeras i avgränsade läktardelar eller områden avsedda för publik på egna sittplatser eller i egna områden för högst 50 personer utomhus, och

- säkerheten på alla ställen kan säkerställas genom att iaktta Institutet för hälsa och välfärds och undervisnings- och kulturministeriets anvisningar.

Mellan de olika delarna måste det finnas en tydlig skyddszon. Varje separat del måste ha en egen ingång och utgång, egen personal och egna tjänster (såsom servering och toaletter).

I social- och hälsovårdsministeriets styrningsbrev konstateras dessutom hybridstrategins allmänna princip att restriktioner inte ska avvecklas för tidigt utan att rekommendationer och begränsningar ska lättas efter noga övervägande så att nya smittkluster inte uppstår. Myndigheterna är skyldiga att vidta de åtgärder som behövs för att trygga de grundläggande fri- och rättigheterna med beaktande av spridningen av epidemin, bekämpningen av epidemin och uppföljningen av åtgärdernas effekter samt uppföljningen av den totala nyttan av och kostnaderna för de åtgärder som vidtas. När åtgärderna inte längre är nödvändiga ska man å andra sidan avveckla onödiga restriktioner eller sträva efter att minska deras begränsande inverkan på människans rättigheter och verksamhet. Utgångspunkten kan anses vara att en enhetlig bedömning av konsekvenserna av både nuvarande och nya restriktioner förutsätter en uppföljningstid på minst två eller tre veckor, beroende på restriktionen. Vilka restriktioner som ska tillämpas vid varje given tidpunkt väljs utifrån en samlad bedömning, så att den positiva effekten på bromsandet av epidemin är så stor som möjligt i förhållande till de negativa sociala och ekonomiska konsekvenserna av restriktionerna. På basis av uppföljningen och bedömningen kan restriktioner avvecklas, bibehållas eller återinföras.

Enligt THL:s riksomfattande lägesrapport den 2 juni 2021 om uppföljningen av hybridstrategin producerar den av social- och hälsovårdsministeriet tillsatta gruppen för lägesbilder och modeller för covid-19-epidemin varje vecka en lägesrapport om uppföljningen av hybridstrategin. Syftet med rapporten är att genom att följa centrala indikatorer upprätthålla den epidemiologiska och medicinska lägesbilden samt att utarbeta och uppdatera prognoser och modeller för epidemiförloppet. Exempel på indikatorer är förekomsten av covid-19-fall, antalet tester, andelen positiva prov av de undersökta proven samt antalet patienter som behöver sjukhusvård.

Enligt lägesrapporten har antalet coronasmittor hållits på en jämn nivå i maj 2021. Under veckorna 17–20 konstaterades det varje vecka ungefär 1300–1500 nya fall trots att antalet fall minskade varje vecka. Under den senaste veckan med uppföljning (vecka 21, 24–30.5) meddelades över 877 nya fall till registret över smittsamma sjukdomar, vilket är ungefär 400 färre än veckan innan då 1312 fall meddelades. Under de två senaste veckorna (17–30.5) förekom 40 nya fall per hundra tusen invånare och under de två föregående veckorna (3–16.5) 53.

Fortfarande har många låtit testa sig för coronaviruset, vecka 21 togs över 120 000 test. Testmängden är på samma nivå som veckan innan. Andelen positiva fall av covid-19 av de testade proven har minskat, vecka 21 var andelen positiva fall cirka 0,7 %. Andelen har varit under 1 % senast i september 2020 före epidemin accelererade. Att andelen positiva fall är liten indikerar att viruset som cirkulerar i befolkningen fortfarande upptäcks effektivt.

Totalt 79 covid-19-patienter vårdades på sjukhus 2.6.2021, varav 22 inom primärvården, 43 på avdelningar inom den specialiserade sjukvården och 14 inom intensivvården. Den 2 juni 2021 hade totalt 959 covid-19-relaterade dödsfall rapporterats. Antalet patienter som vårdades på avdelningar inom primärvården och den specialiserade sjukvården varierade i maj, men under hela månaden minskade antalet patienter. Även antalet patienter inom intensivvården har minskat.

Enligt THL:s lägesrapport finns det också stora regionala skillnader: i landets södra och sydvästra delar och i Mellersta Österbotten är incidensen av covid-19 fortfarande högre än på övriga håll i landet. Det epidemiologiska läget har mattats av i många områden: av folkrika områden har incidensen särskilt i Egentliga Finland sjunkit avsevärt under maj månad. Även i Nyland har incidensen sjunkit. Inom de flesta områden konstateras det få fall för tillfället och epidemiläget är lugnt. I vissa områden har lokala smittkluster orsakat att det regionala läget plötsligt har försämrats och antalet fall ökat. På motsvarande sätt har läget förbättrats snabbt i vissa områden när epidemin har fåttts under kontroll.

I hela landet kunde smittkällan för nya inhemska smittor utredas i 70 % av fallen. Av de nya smittorna konstaterades 27 % hos personer som var i karantän då smittan diagnostiserades. Andelen smittor från utlandet nya smittfall var 7,5 %. De fortsatta smittorna som orsakades av dessa utgjorde 0,7 % av alla smittfall. Det är viktigt att skydda riskgrupper för att förebygga allvarliga covid-19-fall och dödsfall. Genom vaccinationer kan äldre och riskgrupper skyddas effektivt. I hela landet har 54 % av alla personer över 16 år fått åtminstone en dos vaccin. Coronavaccinet ger effektiv skydd mot covid-19 och dess allvarliga former och mot virusvarianter. Vaccinet eliminerar dock inte helt risken för att bli smittad eller att man smittar andra. Det är därför viktigt att även de som fått sin första vaccindos eller båda vaccindoserna fortsätter hålla avstånd, använda munskydd, tvätta händerna och iaktta de övriga anvisningarna för att förhindra virus-spridningen.

Coronaviruset sprider sig effektivt i sociala situationer. Var och en kan genom sitt eget agerande bromsa spridningen av coronaviruset. Det är av största vikt att man fortfarande följer gällande rekommendationer och restriktioner. Det rekommenderas att var och en för tillfället undviker alla andra resor till utlandet än sådana som är absolut nödvändiga. Också vid lindriga symtom som passar in på covid-19 ska man genast söka sig till test. Smittspridningen av de nya virusmutationerna från en människa till

en annan kan förhindras med samma metoder som i fråga om coronaviruset som förekom redan tidigare.

Syftet med regionförvaltningsverkets begränsande beslut är att som det föreskrivs i 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar förebygga att sjukdomsläget förvärras. Risken för massexponeringar och för att sjukdomen sprids är särskilt stor i alla situationer med stora folksamlingar där personerna kan råka i närtkontakt med varandra. Därför är det nödvändigt att begränsa offentliga tillställningar och allmänna sammankomster och att man vidtar åtgärderna för att bekämpa smitta också i små offentliga tillställningar och allmänna sammankomster. Då man vid sammankomsterna följer tillräckliga säkerhetsanvisningar kan risken för smitta i väsentlig grad minskas genom att så lite som möjligt ingripa i församlingsfriheten och andra fri- och rättigheter.

Det organ som i kommunen eller samkommunen ansvarar för smittsamma sjukdomar kan besluta om lokala eller regionala restriktioner inom sina områden. Regionförvaltningsverket kan besluta om restriktioner om de behövs i flera kommuners områden. Med restriktionerna vill vi förhindra att epidemin sprids regionalt eller mer omfattande bland befolkningen och göra det möjligt att återgå till epidemins basnivå. Vid epidemins samhällspridningsfas kan de behöriga myndigheternas beslut om mer omfattande eller striktare regionala rekommendationer eller begränsningar behövas. I 9 § i lagen om smittsamma sjukdomar föreskrivs om kommunens skyldighet att vidta åtgärder för att utreda och bekämpa epidemier. Om kommunens behörighet att besluta om åtgärder vid omfattande smittrisk föreskrivs i 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar. Lokala och regionala myndigheter har i och med ändringarna av lagen om smittsamma sjukdomar (147/2021) som trädde i kraft den 22 februari 2021 fått mer verktyg för att stävja coronavirusläget. Med stöd av de temporära ändringarna av lagen om smittsamma sjukdomar kan kommunen eller regionförvaltningsverket meddela regionala begränsningar för närings- och fritidsverksamhet om det är nödvändigt för att hindra epidemispridningen. Skyldigheterna och begränsningarna grundar sig på undvikande av fysiska kontakter mellan människor.

Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland har 1.6.2021 diskuterat covid-19-läget i Egentliga Finland i en regional samarbetsgrupp som sjukvårdsdistriktet sammankallat för att förebygga infektioner (covid-19) orsakade av coronaviruset. I Egentliga Finland var incidensen för nya smittor 97,1/100 000 invånare/14 dygn veckorna 18–19 och 34,0/100 000 invånare/14 dygn veckorna 20–21 enligt statistik från THL. Andelen positiva prov av de undersökta proven var enligt THL:s statistik 1,8 % vecka 18, 1,3 % vecka 20 och 0,6 % vecka 21. Den 31 maj 2021 var incidensen i Egentliga Finland 33,8/100 000 invånare/14 dygn och den 3 juni 2021 28,7/100 000 invånare/14 dygn. Andelen positiva prov av de undersökta proven som ett glidande medelvärde på 14 dygn var 0,9 % 3.6.2021. I Egentliga Finlands område kunde smittkällan utredas i 78–82 % av fallen vecka 21–20. Behovet av sjukhusvård och intensivvård kan uppfyllas utan

särskilda åtgärder. Den regionala styrningsgruppen har i mötet 1.6.2021 konstaterat att Egentliga Finland fortfarande kan anses befinna sig epidemiologiskt i samhällsspridningsfasen. Enligt gruppens bedömning kan Egentliga Finland övergå epidemiologiskt i accelerationsfasen fr.o.m. 4.6.2021 om den gynnsamma utvecklingen fortsätter.

Regionförvaltningsverket känner inte till hur många som i verksamhetsområdet har insjuknat i covid-19 utan att veta om det eftersom de saknar symtom och därför eventuellt sprider smitta. Dessutom har många en lindrig form av sjukdomen. Smittspårningen försvåras om de insjuknade inte genast i början av sjukdomen söker sig till test eller om testresultatet av andra orsaker fördröjs.

Den 4 juni 2021 har Egentliga Finland epidemiologiskt övergått till accelerationsfasen. Med beaktande av det ovan nämnda och de rekommendationer som sjukvårdsdistriktet gett i egenskap av sakkunniga samt social- och hälsovårdsministeriets styrning, anser regionförvaltningsverket att det för att förhindra spridning av den smittsamma sjukdomen är nödvändigt att förlänga begränsningarna av offentliga tillställningar och allmänna sammankomster i kommunernas områden i Egentliga Finland, dock på så sätt att offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med över 10 (tio) deltagare inomhus och med över 50 (femtio) deltagare i avgränsade områden utomhus kan ordnas under förutsättningen att kunder och de som deltar i verksamheten samt sällskap i realiteten kan undvika närkontakt med varandra och att man kan trygga säkerheten genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar av den 31 maj 2021 (bilaga 1).

Med närkontakt avses att människor vistas i samma utrymme inomhus på mindre än två meters avstånd från varandra i mer än 15 minuter eller har fysisk kontakt med varandra.

Aktören kan fullgöra sin skyldighet att se till att närkontakter kan undvikas genom att begränsa antalet kunder, genom att arrangera kundplatserna eller lokalerna eller på något annat sätt som beaktar verksamhetens särdrag.

På basis av ovan är det här beslutet nödvändigt för att förhindra att den smittsamma sjukdomen sprids i kommunernas områden i Egentliga Finland. Om det epidemiologiska läget förändras gör regionförvaltningsverket en ny bedömning av det här beslutet att begränsa sammankomsterna.

TILLÄMPADE BESTÄMMELSER

Lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) 1, 8, 58 och 91 §

Statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017) 1 och 5 §

1 § i statsrådets förordning (69/2020) om ändring av 1 § i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017)

SÖKANDE AV ÄNDRING

Enligt 90 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar får det här beslutet överklagas genom besvär hos Åbo förvaltningsdomstol på det sätt som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). En besvärsguidans är bifogad.

VERKSTÄLLANDE

Med stöd av 91 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar verkställs det här beslutet omedelbart trots eventuellt överklagande.

MER INFORMATION

Ytterligare information i ärendet ges vid behov av jurist Tuomo Ollula, tfn 0295 018 000 (växeln).

Överdirektörens ställföreträdare, direktör Ilkka Horelli

Jurist

Tuomo Ollula

Beslutet har undertecknats elektroniskt.

BILAGOR

Bilaga 1, Institutet för hälsa och välfärds och undervisnings- och kulturministeriets anvisningar 31.5.2021 för att förhindra coronavirussmitta vid offentliga tillställningar, vid allmänna sammankomster och vid användningen av vissa lokaler

Bilaga 2, kommunerna i Egentliga Finland

DISTRIBUTION OCH PRESTATIONSavgift

Beslutet delges genom offentlig delgivning

Delgivningen av detta beslut sker genom offentlig delgivning. Beslutet hålls till påseende vid Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland till och med 3.7.2021. Ett meddelande om att beslutet finns till påseende har publicerats i det allmänna datanätet på regionförvaltningsverkets webbsida avi.fi/sv/offentliga-delgivningar.

Delfåendet av beslutet anses ha skett den sjunde dagen efter att ovan nämnda meddelande har publicerats på regionförvaltningsverkets webbsidor.

För kännedom

Kommunerna och samkommunerna i Egentliga Finland

Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt som ombes informera läkarna som ansvarar för smittsamma sjukdomar i dess kommuner om beslutet

Polisinrättningen i Sydvästra Finland

Egentliga Finlands räddningsverk

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården

Institutet för hälsa och välfärd

Social- och hälsovårdsministeriet

Undervisnings- och kulturministeriet

Statsrådets kansli, kommunikationsavdelningen

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

Statskontoret

Avgiftsfritt